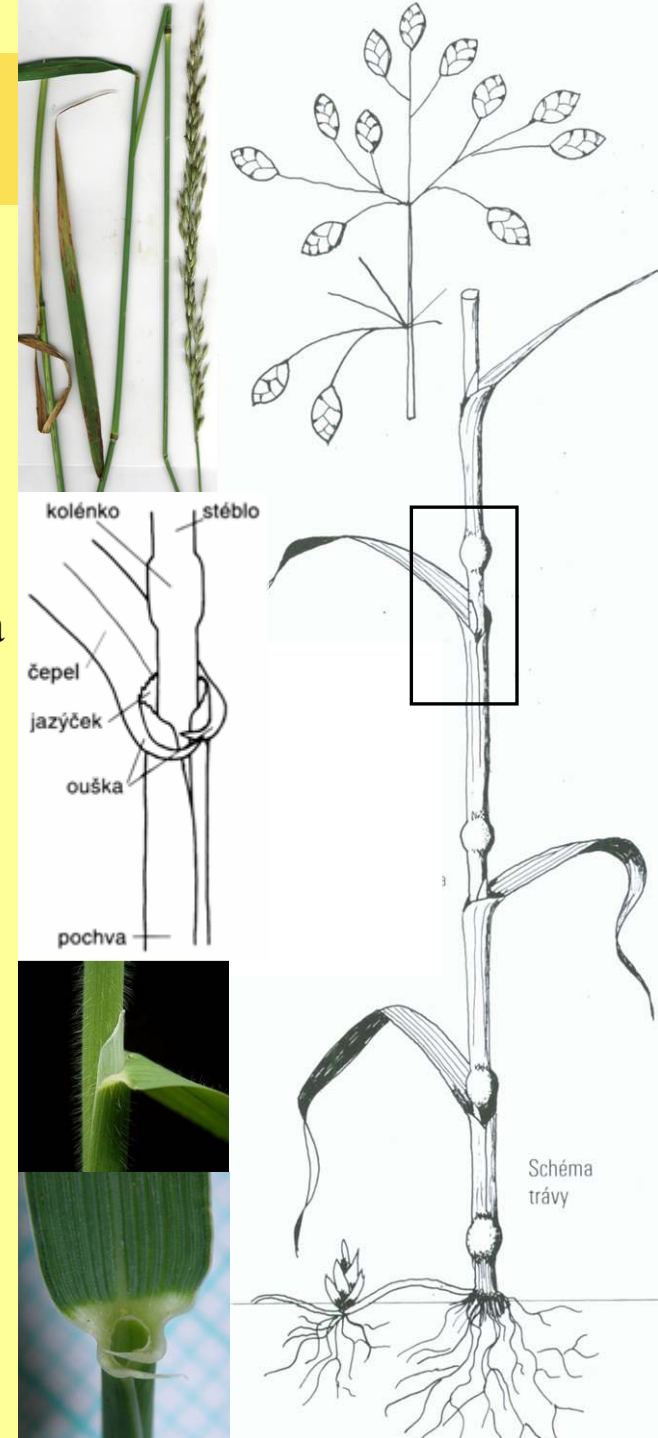

Poaceae, Cyperaceae

- **Systematické zařazení:**
- Oddělení: *Magnoliophyta* – krytosemenné
  - Třída: *Liliopsida* – jednoděložné
    - Řád: *Poales* – lipnicotvaré
      - » Čeleď: *Poaceae* – lipnicovité
    - Řád: *Juncales* – sítinotvaré
      - » Čeleď: *Cyperaceae* – šáchorovité

Poaceae lipnicovité

- převážně **byliny** (jednoleté i vytrvalé), vzácně dřeviny nebo dřevnatějící byliny (*Bambus*)
- C_3 metabolismus, tropické i C_4 (*Zea mays*, *Panicum*)
- **Stonek**
    stéblo: výrazné nody=**kolénka**+dlouhá dutá internodia
    na průřezu obvykle oblé, větvené zřídka
- **Listy**
    střídavé, dvouřadé, souběžná žilnatina, řapík **chybí**
    pochva (srostlá nebo otevřená)+**čepel**: čárkovitá, na rozhraní tvoří blanitý **jazyček** nebo věnec chloupků, případně **ouška**
- vytrvalé druhy odnožují **výběžky** (podzemní nebo nadzemní), **adventivní kořeny**

Poaceae lipnicovité

- **Květy**

převážně oboupohlavné, redukované okvětí (**anemogamie**)
seskupené do 1- nebo vícekvětých **klásků**:

2 plevy na bázi: horní, dolní (listeny podpírající klásek)
vzácně i **osina**

1 plucha (listen podpírající vlastní květ, v počtu květů)
často opatřená **osinou**

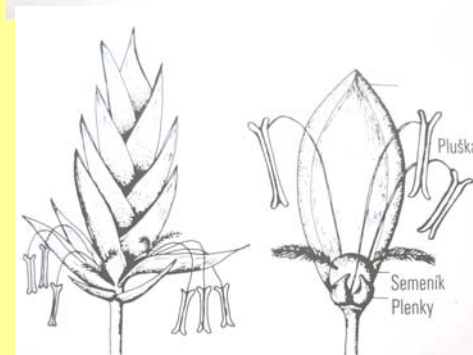
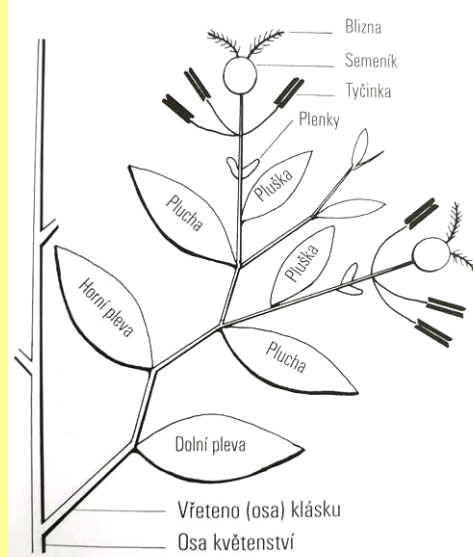
Květní obaly:

1 pluška (srůst z 2 lístků vnějšího kruhu okvětí, v počtu květů)

2 plenky (2 samostané lístky vnitřního kruhu okvětí, 2x počet květů)

A 3 tyčinky: dlouhé nitky a vrtivé prašníky

G srůst ze 2 plodolistů → 2 pěřité bliznové laloky,
pseudomonomerní (1 pouzdro, 1 vajíčko), svrchní

Poaceae lipnicovité

- **Klásek** = zákl. jednotka, tvoří složitější květenství:

A) Palice

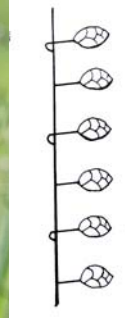
B) Klas

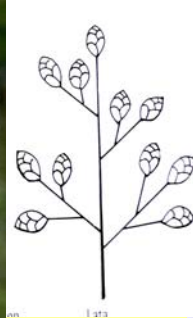
C) Lichoklas

E) Jednostranný hrozen

F) Lata

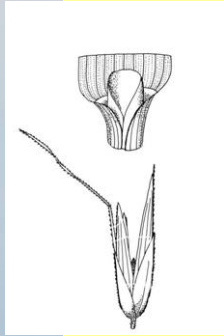
- **Plod obilka**

– **nahá**: pouze přeměněný semeník
(*Triticum*, *Secale*)

– **okoralá**: uzavřená v pluše a plušce
(*Hordeum*, *Avena*)

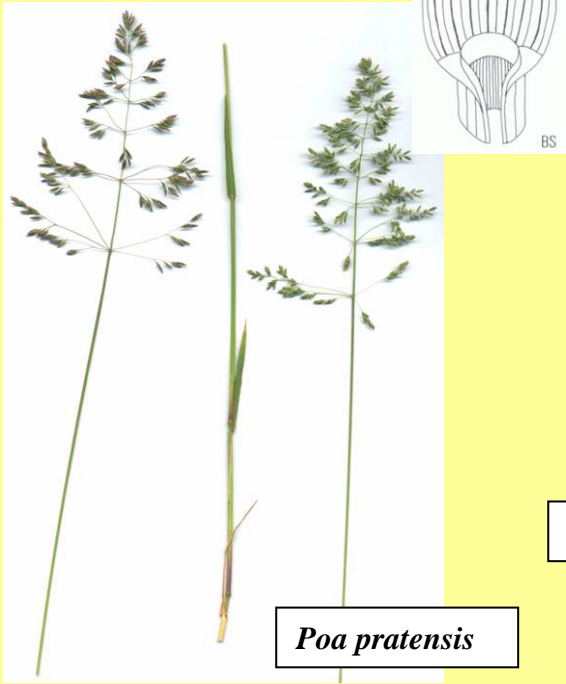
mohutný škrobnatý endosperm (obilniny)

Arrhenatherum elatius

<http://botanika.wendys.cz>

Poa pratensis

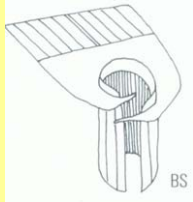
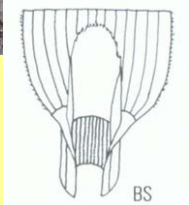
Festuca rubra

Phragmites australis

Poa annua

Festuca pratensis

ENCASNDZCEL FESTUCA PRATENSIS REEK

Phleum pratense

Cynosurus cristatus

Elytrigia repens

Metin ARMAĞAN 154

Alopecurus pratensis

Lolium perenne

Nardus stricta

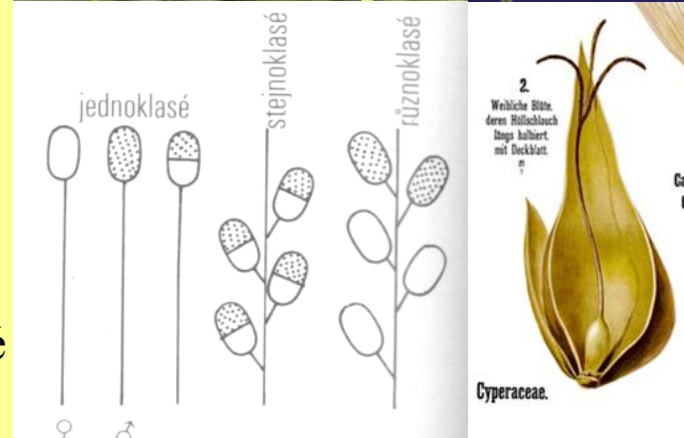
Cyperaceae šáchorovité

- Jednodomé i dvoudomé byliny trávovitého vzhledu
- Suchozemské či vodní kořenicí ve dně (oddenky, hlízy)
- **Stonek**
lodyha obvykle **trojhranná**, vzácněji **oblá**
- **Listy**
trojřadě uspořádané, někdy zcela **redukovány** (asimiluje stonek)
pochva (vždy srostlá)+**čepel**: na rozhraní **jazyček** (srůst s čepelí a pochvou)
listy dolní části lodyhy bezčepelné, šupinovité, rozpadavé ve **vlákna**
- **Květy**
jedno i oboupohlavné, podepřené 1 listenem=**pleva**
uspořádány do **klásků** (jedno- i oboupohlavné)
klásky tvoří **květenství**: **klas** nebo **kružel**

Cyperaceae šáchorovité

- Ve stř. Evropě **3 skupiny** r. *Carex*:
  - A) **jednoklasé** (jednodomé i dvoudomé)
  - B) **stejnoklasé**
  - C) **různoklasé**
- **Květní obaly** redukované, šupinovité nebo přeměněné na štětinky či chlupy
- **A** 1-22 tyčinek
- **G** srůst z 2-3 plodolistů → 2-3 bliznové laloky, 1 vajíčko, svrchní
- **Plod**
nažka obalená měchýřkovitým **listenem=mošnička** (tělo+zobánek: dlouhý nebo uťatý)

Carex leporina

Carex hirta

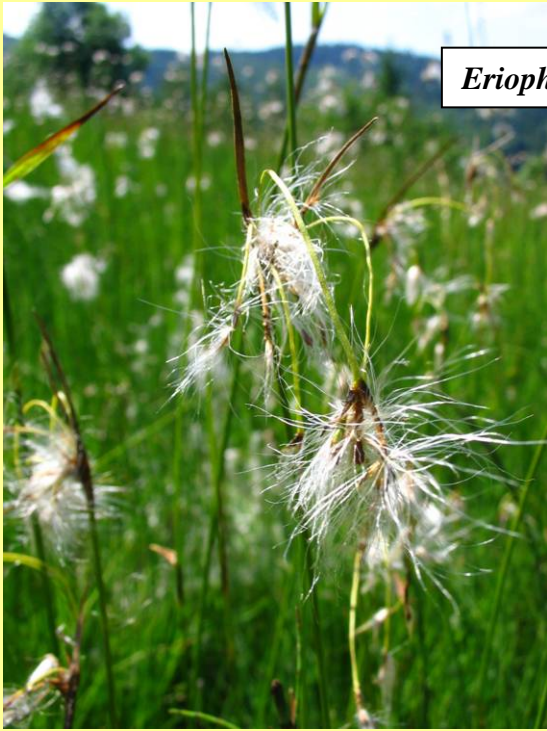
Carex sylvatica

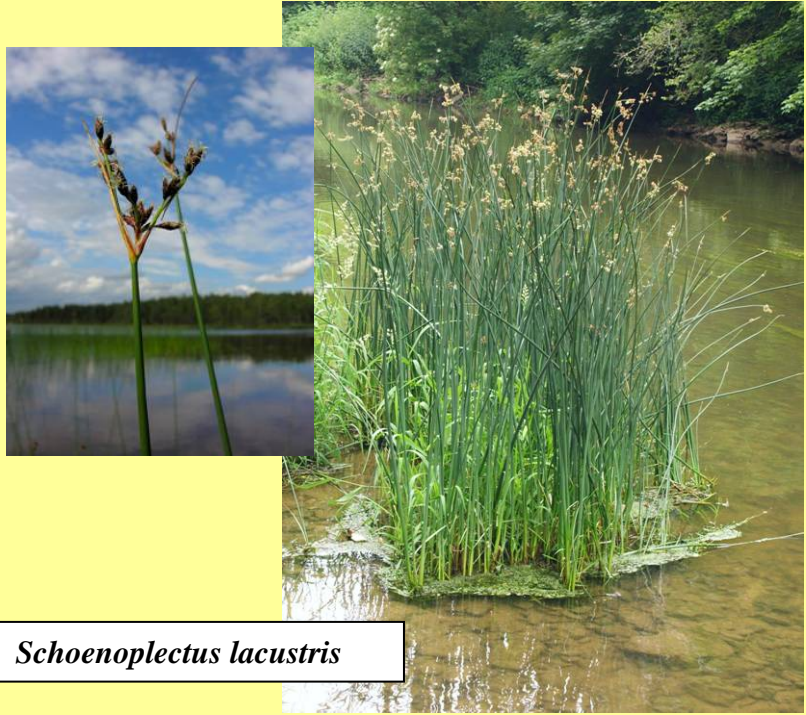
Carex remota

Carex acuta

Eriophorum angustifolium

Schoenoplectus lacustris

Cyperus fuscus

Eleocharis palustris